

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE CERCETĂRI SOCIO-UMANE SIBIU

RO – 550024 Sibiu, Bulevardul Victoriei, 40

Tel. director: 0269 206856; centrală: 0269 212604; fax: 0269 216605
e-mail: secretariat@icsusib.ro; www.icsusib.ro; CIF: 4241214

PROGRAMUL

SESIUNII ANUALE DE COMUNICĂRI ȘTIINȚIFICE

Științele socio-umane la începutul mileniului III

Ediția a XVIII-a

**12 decembrie 2025
Sibiu**

DESCHIDEREA LUCRĂRILOR SESIUNII

Vineri, 12 decembrie 2025

Orele 09³⁰–10²⁰

Biblioteca Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu

Moderator: Dan Dumitru Iacob

Cuvânt de deschidere:

Prof. univ. dr. Rudolf Gräf, directorul Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu

Prezentarea periodicelor ICSU Sibiu:

Anuarul Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu, tomul XXXII, 2025, 212 p.
(Maria Crîngaci Țiplic)

Forschungen zur Volks- und Landeskunde, tomul 68, 2025 (Zeno-Karl Pinter)

Historia Urbana, tomul XXXIII, 2025 (Dan Dumitru Iacob)

Studii și comunicări de etnologie, tomul XXXIX, 2025, 256 p. (Ilie Moise)

Prezentarea volumelor publicate în 2025 de cercetătorii ICSU Sibiu:

Studia archaeologica et historiae medii aevi professori Zeno-Karl Pinter dedicata, editori Ioan Marian Țiplic, Maria Crîngaci Țiplic, Claudia Urduzia, Cluj-Napoca, Editura Mega, 2024, 410 p., il. (Maria Crîngaci Țiplic)

Rudolf Gräf, Daniela Stanciu-Păscărița (coordonatori), *Schimbarea loialităților și reorganizare instituțională. Germanii din România 1918-1928*. Traducerea textelor din limba germană de Susanne Szabadkai, Cluj-Napoca, Academia Română. Centrul de Studii Transilvane; Iași, Polirom, 2025, 500 p., il. (Rudolf Gräf)

Durs Grünbein, *Dincolo de literatură. Oxford Lectures*, traducere din limba germană de George State, note de Rudolf Gräf și George State, Editura Tact, Cluj-Napoca, Editura Tact, 2025, 178 p. (Rudolf Gräf)

Andreea Buzaș, Ana Dumitran, *Între ieri și mâine – Ilie Moise, colecționarul*, Cluj-Napoca, Editura Mega, 2025, 96 p., il. (Ligia Fulga)

Pauză 10²⁰-10³⁰

COMUNICĂRI PE SECȚIUNI

SECȚIUNEA I PATRIMONIU, ARHEOLOGIE ȘI ISTORIE MEDIEVALĂ Orele 10³⁰–15⁰⁰

Moderatori: Maria Crîngaci Țiplic, Zeno-Karl Pinter

- Conf. univ. dr. habil. Marius Ciută (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *O amuletă din defensă de mistreț, descoperită într-un complex de fază Vinča A, de la Limba-Oarda de Jos-„Șesul Orzii”*
- Dr. Claudiu Purdea, CS (Institutul de Arheologie Sistemică „Iuliu Paul”, Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia), *Tezaure pierdute? Analiza empirică a pieței internaționale de licitații pentru emisiunile Koson și Koson-Droyeis (2024–2025)*
- Conf. univ. dr. Silviu Istrate Purece (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Prezența goșilor în sudul Transilvaniei văzută din perspectiva descoperirilor monetare*
- Prof. univ. dr. habil. Ioan Marian Țiplic (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, Centrul de Cercetare a Patrimoniului și Istoriei Socio-Culturale), *Rolul crucilor pectorale în creștinarea teritoriilor de la nordul Dunării de Jos (secolele VI–XIII d. Chr.)*
- Prof. univ. dr. habil. Ioan Marian Țiplic, dr. Adrian Șovrea (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, Centrul de Cercetare a Patrimoniului și Istoriei Socio-Culturale), lect. univ. dr. Florin Sfrengeu (Universitatea din Oradea), drd. Larisa Elena Constantinescu (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, Centrul de Cercetare a Patrimoniului și Istoriei Socio-Culturale), *Biharia – un centru fortificat și ecleziastic în nord-vestul Transilvaniei. Date arheologice recente*
- Prof. univ. dr. Zeno-Karl Pinter (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *Observații asupra unui tip de spadă de la mijlocul secolului al XIII-lea – Pledoarie pentru spada de tip transilvănean*

Pauză 12³⁰–12⁴⁵

- Mihai Kovács (Centrul Cultural Palatul Principilor, Alba Iulia; Universitatea Babeș-Bolyai, Centrul TRANS.SCRIPT), *Târgul Hunedoara în secolul Huniazilor (1409–1508)*
- Dr. Liviu Cîmpeanu, CS II (Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *După victoria creștină de la Belgrad (22 iulie 1456): știri, propagandă și hub-uri informaționale*
- Dr. Adrian Șovrea, prof. univ. dr. habil. Ioan Marian Țiplic, (Centrul de Cercetare a Patrimoniului și Istoriei Socio-Culturale, Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Cercetări arheologice preliminare la biserica evanghelică din Richiș*
- Dr. Maria Crîngaci Țiplic, CS I (Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), „HOC OSSA SEPVLCHRO...”. *Atribuirea și topografia criptelor din interiorul corului bisericii evanghelice din Sibiu*
- Beatrice Ciută, CS I dr. habil. (Institutul de Arheologie Sistemică „Iuliu Paul”, Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia), *Dieta cerealieră în Țările Române între vestigii și izvoare scrise (sec. XIV–XVII). Cazul unui siloz cu semințe de mei din Oltenia*
- Dr. George Tomegea (Complexul Național Muzeal ASTRA Sibiu), *Materiale arheologice descoperite în Sibiu - Orașul de Jos*

SECȚIUNEA II ISTORIE PREMODERNĂ

Orele 10³⁰–13⁰⁰

Moderatori: Julia Derzsi, András Bándi

- Drd. Ștefania-Maria Ghișa (Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca, Școala Doctorală „Istorie. Civilizație. Cultură”), *Capitulul de Sibiu ca for eclesiastic de judecată. Considerații preliminare (secolele XIV-XV)*
- Dr. Alexandru, Ștefan (Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca, TRANS.SCRIPT), *Primul statut al orașului Sighișoara (ca. 1514-1517): între autoritate regală și inițiativă locală*
- Lector univ. dr. András Bándi (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Conceptul de ordine în articolele sinodale, reglementările bisericești și mărturisirile de credință din secolele XVI și XVII din Transilvania*
- Dr. Julia Derzsi, CS II (Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *Povestea unui manuscris. Soarta primei variante a Statutelor municipale săsești*
- Drd. Claudia-Florina Petrușe (Purdea), (Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia), *Documente inedite privind fortificația Alba Carolina în prima jumătate a secolului al XVIII-lea: contribuții la cunoașterea etapelor de construcție și a organizării șantierului*

SECȚIUNEA III

Orele 10³⁰–15⁰⁰

ISTORIE MODERNĂ ȘI CONTEMPORANĂ

Moderatori: Dan Dumitru Iacob, Alexandru Nicolaescu

- Dr. Nicolae Mihai, CS III (Institutul de Cercetări Socio-Umane „C.S. Nicolăescu-Plopșor” din Craiova), *În ce măsură istoricii pot fi de folos etnologilor. Cazul unei anchete la final: iarba fiarelor, comori, lupi și strigoi în secolul al XIX-lea*
- Dr. Dan Dumitru Iacob, CS I (Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *Reședințe boierești și alte repere topografice din vecinătatea orașului Ploiești într-un plan militar din 1856*
- Dr. Loránd L. Mádly, CS II (Institutul de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca), *Condiționat sau necondiționat?! O propunere inedită privind relațiile dintre Croația și Ungaria în cadrul reorganizării Monarhiei Habsburgice în anii 1860*
- Dr. Iosif Marin Balog, CS II (Institutul de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca), *Cheltuielile financiare ale Curții imperiale de la Viena în perioada 1850-1867. Care a fost contribuția provinciei transilvane?*
- Dr. Alexandru Nicolaescu, CS II (Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *Obiceiuri și tradiții în cadrul conviețuirii românilor și sașilor pe fostul teritoriu fundus regius (1867–1914)*

Pauză 12³⁰–12⁴⁵

- Drd. Vasilica-Laura Magdan (Vatră) (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Vocile ruralului: petiții și sesizări ale țăranilor din România la începutul sec. XX. Ipoteze de lucru*
- Drd. Ionuț Stăncel (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Structuri și rețele de partid în România la începutul secolului XX: ipoteze, metodologii și piste de cercetare*

- Dr. George-Bogdan Tofan (Școala de Studii Avansate a Academiei Române, Institutul de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca, Școala Doctorală Istorie și Arheologie), *Personalitatea cărturarului Octavian C. Tăslăuanu: Dimensiuni biobibliografice*
- Profesor dr. Petre Din (Liceul Teoretic „Gheorghe Lazăr” Avrig), *Sextil Pușcariu și Primul Război Mondial. Anul 1915*
- Dr. Marian Zăloagă, CS II (Institutul Cercetări Socio-Umane „Gheorghe Șincai” Tîrgu Mureș), *Limitele filogermanismului românesc. Sașii în scrierile neștiințifice ale lui Sextil Pușcariu*

SECȚIUNEA IV

ETNOLOGIE

Orele 10³⁰-15⁴⁵

Moderatori: Andreea Buzaș, Ilie Moise

- Prof. univ. dr. Ilie Moise, CS I (Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *Mărginimea Sibiului și păstoritul transhumant*
- Dr. Ligia Fulga (Fundatia Culturală „Dr. Ligia Fulga” Mesentea), *Cămașa cu ciupag din Apusenii – exegeze etnologice recente*
- Conf. univ. dr. Amalia Pavelescu (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Iordan Datcu și altruismul științific*
- Dragoș-Gabriel Agavriloaie (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Ștergarul – funcții decorative, rituale și identitare. Studiu de caz: comuna Zvoriștea, județul Suceava*
- Georgeta-Maria Roman (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *„Mărul” – pomul dintre lumi – în riturile de nuntă și înmormântare din comuna Blăjel, județul Sibiu*
- Conf. univ. dr. Rodica Brad (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Bocetul și ultimele două bocitoare din Gura Râului*
- Alina Matei (Complexul Național Muzeal ASTRA Sibiu), *Imaterial. Adaptare, emoție și sens*
- Mihaela Mondoc (Complexul Național Muzeal ASTRA Sibiu), *În spatele vitrinei. Bunul cultural între exponat și sursă documentară*
- Roberta Nicula (Complexul Național Muzeal ASTRA Sibiu), *Ritmurile Africii. Instrumente muzicale din colecția Muzeului „Franz Binder”*

Pauză 13⁰⁰–13¹⁵

- Dr. Maria Barna (Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale „Cindrelul-Junii” Sibiu), *#tradiitcool sau când trecutul devine trend*
- Dr. Adrian Stoia (Complexul Național Muzeal ASTRA Sibiu), *Troițele Țării Oltului (jud. Sibiu)*
- Dr. Andrei Buda (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Meșteșugul lemnului legat în cositor din Pădurenii Hunedoarei și Banat. Istoric și demonstrație practică*
- Dr. Alexandra Gruian (Complexul Național Muzeal ASTRA Sibiu), *Ujamaa în colecția „Elena și Nicolae Ceaușescu”, a Muzeului „Franz Binder”*
- Dr. Adriana Avram (Complexul Național Muzeal ASTRA Sibiu), *Colecția Peter Connerth la Muzeul ASTRA. O istorie culturală a explorării în secolul al XX-lea*
- Raluca Bușie (Complexul Național Muzeal ASTRA Sibiu), *Colecția de păpuși etnografice indiene din cadrul Muzeului de Etnografie Universală „Franz Binder”*
- Prof. univ. dr. Ioana-Narcisa Crețu (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Elemente de antropologie în legende populare românești*
- Lector univ. dr. Maria Șpan, Dragoș-Gabriel Agavriloaie, Andrei Streza (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *„Revista de Antropologie Culturală” și ancorarea în realitate a tinerilor, la început de mileniu III*
- Dr. Andreea Buzaș, CS III (Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *Noi contribuții privind istoria etnologiei românești de la sfârșitul secolului al XIX-lea – Lucreția Panaitescu (1869-1937)*

SECȚIUNEA V ISTORIA CULTURII

Orele 10³⁰-15⁰⁰

Moderatoare: Gudrun-Liane Ittu, Anda-Lucia Spânu

- Dr. Daniel-Ionuț Crețu (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu – Facultatea de Teologie), *Patriarhul Ioan Bekkos și unirea Bisericii de la Lyon (1274): negocierile bizantino-papale din secolul al XIII-lea în relație cu provocările dialogului interconfesional contemporan*
- Dr. Constantin Ittu (Muzeul Național Brukenthal Sibiu), *Novum Testamentum Syriacum în colecția de carte străină din secolul al XVII-lea a Bibliotecii Brukenthal*
- Dr. Iulia Mesea (Muzeul Național Brukenthal Sibiu), *Un portret al compozitoarei Bertha von Brukenthal în colecția Muzeului Național Brukenthal*
- Dr. Gudrun-Liane Ittu (Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *Pictorul Edvard Munch (1863-1944) și Dagny Juel (1868-1901), muza și modelul artistului*
- Dr. Ioana Florea, CS III (Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *Asociațiile culturale și de educație populară ale germanilor din România până la Primul Război Mondial*

Pauză 12³⁰–12⁴⁵

- Dr. Nicolae Teșculă (Muzeul de Istorie Sighișoara), *Un pictor sighișorean uitat: Aurel Vlad (1909-1979)*
- Drd. Delia-Ileana Lugoianu (Biblioteca Județeană ASTRA Sibiu), *Prefața, act de comunicare în literatura prepașoptistă. Perspectivă lingvistică și pragmatică*
- Dr. Radu Teuceanu (Muzeul Național Brukenthal Sibiu), *Opera lui Franz Raffelsperger în Biblioteca Brukenthal*
- Dr. Ana Dumitran (Muzeul Național al Unirii, Alba Iulia), *Teoria „coridoarelor culturale” și așezarea românilor în Maramureș*

Comitetul de organizare:

Coordonator: Rudolf Grăf

Membri:

Andreea Buzaș

Vasile Ciobanu

Dan Dumitru Iacob

Anda-Lucia Spânu

Maria Crîngaci Țiplic